Eerste begrotingswijziging 2026

Inclusief besluitvorming gemeenteraad 12 november 2025

gemeente DEN HELDER

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
Inleiding 4
Vraagstukken en uitdagingen 5
Ambities en ontwikkelingen 6
Gevraagd besluit 8
Ontwikkeling financiële positie 9
Keuzes voor 2026-2029 10
Ontwikkelingen weerstandsvermogen 14
Recapitulatie 15
Bijlagen 16
1. Overzicht eerste begrotingswijziging 16
2. Overzicht recapitulatie meerjarig 17
3. Overzicht nieuwe investeringskredieten 18

Inleiding

Op verzoek van de raad is het proces voor de vaststelling van de begroting 2026 geknipt in twee delen. Deel 1 betreft het vaststellen van de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 als een beleidsarme begroting. Deel 2 is een aanvulling op de beleidsarme begroting waarin besluiten worden voorgelegd voor beleidsintensiveringen en versoberingen. De beide delen samen vormen de na vaststelling de begroting 2026 en vormen daarmee de basis voor de rapportages in 2026 en de jaarrekening 2026. De gemeenteraad behandeld beide delen op 12 november 2025 als twee afzonderlijke stukken.

In dit document worden de voorstellen gepresenteerd voor het tweede deel, de beleidsintensiveringen en versoberingen. Om tot dit voorstel te komen is gebruik gemaakt van de eerder aan de raad aangeboden Kadernota 2026 welke als zodanig niet door de raad is behandeld. Daarnaast zijn, conform de opdracht van de gemeenteraad, de wensen ten aanzien van de beleidsintensiveringen en versoberingen opgehaald bij de raadsfracties.
Op basis hiervan heeft het college begin september, het geheel overziend, zowel de beleidsarme begroting vastgesteld als de wijziging van de begroting met beleidsintensiveringen en versoberingen.

De basis voor dit document is de beleidsarme begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. De overzichten in dit document nemen deze als vertrekpunt en laten vervolgens zien welke intensiveringen en versoberingen hierop worden voorgesteld.
Om te komen tot de vastgestelde begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 zijn ondersteunende overzichten opgenomen:

- het overzicht van de voorstellen,
- het overzicht van de wijziging van de begroting 2026
- het overzicht van de gewijzigde begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029
- het overzicht van de nieuwe investeringskredieten die onderdeel uitmaken van de voorstellen

Om zicht te houden op de ontwikkeling van het beschikbare weerstandsvermogen en de prognose van de ontwikkeling van de solvabiliteit is hiervoor een apart hoofdstuk opgenomen.
Toelichtingen op de ontwikkelingen van de risico's en de verplichte paragrafen zijn niet in dit document opgenomen. Hiervoor geldt dat de Paragrafen in de beleidsarme begroting de ontwikkelingen beschrijven. Waar voor de uitvoering van die ontwikkelingen aanvullende middelen nodig zijn die als keuze door de raad beschikbaar moeten worden gesteld is dit als voorstel in dit document opgenomen.

Besluitvorming gemeenteraad 12 november 2025

Op 12 november heeft de gemeenteraad over de begrotingswijziging gesproken en besluiten genomen.
Onder het gevraagde besluit in deze begrotingswijziging is zijn de besluiten van de raad verwoord. Dit is ook in de financiële overzichten en ruimtevragers verwerkt zodat er geen misverstanden kunnen ontstaan over de daadwerkelijke wijziging van de begroting.

Vraagstukken en uitdagingen

Gespreksronde inzake de politieke wensen van de fracties

In de door de gemeenteraad unaniem aangenomen motie ‘opdracht begroting 2026’ is aangegeven dat voor de opstelling van de beleidsintensiveringen en versoberingen een delegatie van het college de politieke wensen ophaalt bij de fracties. De fracties zijn hierop uitgenodigd om hun wensen nog voor het zomerreces in een gesprek met het college kenbaar te maken. Meerdere fracties hebben hiervan gebruik gemaakt.

In de gesprekken is naast de politieke wensen gevraagd naar de mening over de eerdere voorstellen van het college voor de kadernota 2026. Op basis hiervan heeft het college kunnen toetsen of er voldoende draagvlak is voor de verschillende voorstellen.

Vraagstukken

De voorstellen komen voort uit de vraagstukken en uitdagingen waarvoor Den Helder staat, met als belangrijkste opgave het versterken van de brede welvaart die momenteel onder druk staat. Het gaat hierbij om vraagstukken die op landelijk niveau een antwoord behoeven en waar de regering afhankelijk is van het oplossende vermogen van provincies, regio’s en gemeenten. Voor Den Helder vertaalt dit zich naar onderstaande vraagstukken:

1. Internationale veiligheid: de actuele geopolitieke ontwikkelingen gaan gepaard met het verhogen van onze weerbaarheid tegen militaire en hybride dreigingen. Den Helder helpt ook mee de Koninklijke Marine in haar kracht te zetten door samen te werken met het Rijk, de provincie en partners om gezamenlijk bij te dragen aan het realiseren van de weerbaarheidsopgave waar we als Nederland voor staan. Groei van de Koninklijke Marine zorgt onder andere voor meer ruimtegebruik buiten de Nieuwe Haven, verbinding van de Koninklijke Marine met de stad, arbeidsmarkt en onderwijs, extra woningbouwbehoefte en bereikbaarheid (onder andere de inzet op de investeringsagenda NHN)
2. Energietransitie: onder andere productie en transport van waterstof, aanlanding van op zee opgewekte windenergie, transport en opslag: hoogspanningsnet en batterijopslag, alternatieve bronnen (zoals biovergisting en kernenergie), bevoorrading, onderhoud en aanverwante dienstverleningen. Dit heeft effect op de ontwikkelingen voor Port of Den Helder, onder andere op de transitie wind (van zee) en waterstof (economie) en Den Helder Airport (onder andere de transitie van olie en gas naar nieuwe bedrijvigheid zoals offshore wind op zee en drone-ontwikkeling)
3. Woningbouwopgave: onder andere binnenstedelijk, wijk- en buurtgerichte herstructurering, verhouding koop/ huurwoningen, bouwen voor diverse doelgroepen en verduurzaming van woningen
4. Transformatie van het landelijk gebied: onder andere verzilting, waterkwaliteit, biodiversiteit, grondwaterpeil en biologische teelt
5. Bestaanszekerheid en kansenongelijkheid: dit gaat over de sociale veerkracht van onze samenleving. De vraagstukken gaan onder andere over de kansrijke buurten, veel ondersteuning en voorzieningen, een relatief groot aantal huurwoningen en gecompliceerde vraagstukken over zorg en veiligheid

Uitdagingen

Verder is het van groot belang om verschillende uitdagingen aan te pakken om Den Helder toekomstbestendig en veerkrachtig te maken. De belangrijkste urgente uitdagingen zijn:

1. Jongeren trekken weg en vergrijzing: Den Helder is een gemeente met een snel afnemende beroepsbevolking. Jonge mensen trekken weg, terwijl de regio hen hard nodig heeft voor het in stand houden van voorzieningen, voor de arbeidsmarkt en voor een innovatief, inclusief en duurzaam ondernemersklimaat. Daarnaast legt de toenemende vergrijzing steeds meer druk op de zorg- en welzijnssector
2. Mismatch op de arbeidsmarkt: werkgevers in alle sectoren hebben moeite met het vinden van personeel, vooral in technische sectoren, zorg en agrarische bedrijven. Het tekort aan technische vakmensen en meer algemeen HBO/academisch geschoolde mensen belemmert de economische groei en innovatie, vooral in de energietransitie
3. Klimaatverandering en duurzaamheid: Den Helder staat voor grote uitdagingen op het gebied van klimaatverandering, duurzaamheid en energietransitie. Specifieke problemen zijn onder andere netcongestie en de behoefte aan duurzame energieoplossingen
4. Sociaaleconomische uitdagingen: Den Helder heeft te maken met een opeenstapeling van achterstanden (gemiddeld een lager inkomen, lager opleidingsniveau, meer vroegtijdig schoolverlaters, minder arbeidsparticipatie en meer gebruik van voorzieningen in vergelijking met het landelijk gemiddelde). Daarnaast staan de publieke voorzieningen zoals onderwijs, zorg en openbaar vervoer onder druk

Ambities en ontwikkelingen

De grotere ambities en ontwikkelingen uit de kadernota 2025 zijn nog steeds actueel. Hieronder volgt een uiteenzetting van hoe Den Helder inspeelt op de geschetste vraagstukken en uitdagingen en wat er de komende jaren onder andere op ons afkomt.

Veiligheid: Preventie met gezag

Den Helder is een van de gemeenten die een financiële bijdrage ontvangt van het ministerie Justitie en Veiligheid voor de periode juli 2024 – juli 2027. Het gaat hierbij om drie keer maximaal €500.000 voor een lokale preventieaanpak van (georganiseerde en ondermijnende) jeugdcriminaliteit. Dit past in de domeinoverstijgende gebiedsgerichte aanpak die wij nodig achten in de kansrijke buurten. Met de extra bijdrage wordt momenteel een werkwijze ontwikkeld die de structurele gemeentelijke aanpak richting geeft.

Regie op de volkshuisvesting

De volkshuisvestingsopgave is in alle gemeenten aanwezig en heeft raakvlakken met tal van vraagstukken. Regie op volkshuisvesting zet onder andere in op de woningbouwopgave, voldoende huisvesting voor inwoners met urgentie en aandachtsgroepen, passende woonvormen voor inwoners met een zorg- of ondersteuningsvraag, dakloosheid, opvangvoorzieningen en de urgentieverordening. Daarnaast zetten we met het programma Nieuwkomers in op een aanpak om nieuwkomers te huisvesten en te laten integreren. De krapte op de woningmarkt wordt ook nog steeds in Den Helder gevoeld. We faciliteren dan ook de inzet van Woningstichting Den Helder/Helder Vastgoed om over de periode 2022 -2027 in totaal +/- 500 nieuwe woningen in diverse prijsklassen te realiseren, zowel koop als huur, voor diverse doelgroepen en (deels) op onderscheidende locaties.

Jeugdhulp/Onderwijshuisvesting

Kinderen en jongeren moeten prettig, gezond en veilig kunnen opgroeien. Het onderwijs vormt hierin een basis waarop ieder kind zich ontwikkelt en voorbereidt op de toekomst. De komende jaren werken we met de schoolbesturen aan een goede huisvesting van de scholen. Zo wordt momenteel toegewerkt naar de nieuwbouwlocatie in Julianadorp voor de Prinses Margrietschool. De gemeente is verantwoordelijk voor het organiseren van de toegang tot jeugdhulp. We werken regionaal samen om afspraken te maken met aanbieders die jeugdhulp of jeugdbescherming bieden. De komende jaren zal veel inzet gericht zijn op het verbeteren van de hulp en het beheersbaar maken van het stelsel. Aan de hand van de Hervormingsagenda Jeugd pakken we knelpunten in de jeugdzorg aan en zetten we in op het houdbaar maken van de jeugdzorg naar de toekomst toe.

Regionale samenwerking

De complexiteit van de opgaven van gemeenten vraagt om steeds meer regionale samenwerking. In de Kop doen we dit aan de hand van een structurele gezamenlijke inkoop van voorzieningen Wmo, een Regiovisie Sociaal Domein en de Samenwerkingsagenda Samen op Kop. Daarnaast zijn er de gemeenschappelijke regelingen als gezamenlijke uitvoeringsorganisaties. Om onze doelen te bereiken kijken we ook naar samenwerking op Noord-Holland-Noord niveau op thema's als wonen, economie en mobiliteit en in de uitwerking van het Ontwikkelperspectief met de provincie.

De Regio Deal 'Samen Nood-Holland Noord versterken' is in 2024 toegekend. Met de rijksbijdrage van € 32,5 miljoen die hiermee beschikbaar is gekomen, zetten de 3 regio's (Westfriesland, Noordkop en Alkmaar) gezamenlijk in op initiatieven die bijdragen aan beter leven, werken en wonen in de regio. Het rapport Elke regio telt! wijst op het belang van beleid gericht op het bevorderen van brede welvaart in een specifieke regio. Dit vraagt interbestuurlijke samenwerking in voorbereiding en uitvoering. Daartoe onderhouden we contacten met de provincie en betrokken departementen.

Europese agenda

Regionale ambities en agenda's zijn steeds vaker afhankelijk van Europese initiatieven. Europese fondsen en netwerken kunnen namelijk worden ingezet voor de realisatie van gemeentelijke beleidsprioriteiten. Om een Europese projectaanvraag met kans op succes in te dienen, is het van belang om hier ervaring in op te doen. Dit doen we door te participeren in relevante projecten van Europese steden in ons netwerk en door zelf initiatieven naar de Europese Commissie te nemen. In de afgelopen drie jaar is er bestuurlijk een goede relatie opgebouwd met de gemeentes Ravenna (Italië), Brest (Frankrijk), Cork (Ierland) en Svendborg (Denemarken). Ook zijn de eerste bestuurlijke contacten gelegd met de gemeentes Kiel (Duitsland), Esbjerg (Denemarken) en Göteborg (Zweden). Daarnaast is er vanuit een uitwisselingsprogramma van de EU inmiddels toegang tot een netwerk van

zo'n 100 Europese gemeentes. Hiermee is een goede basis gelegd om de samenwerking op gezamenlijke uitdagingen uit te werken.

Duurzaamheid/Energietransitie
De gemeente stimuleert en draagt bij aan de verduurzamingsopgave van zowel woningen, bedrijvigheid als overig (maatschappelijk) vastgoed. Ook zetten we in op verduurzaming van ons eigen vastgoed. Er is blijvende inzet op de aanpak van netcongestie en onze ambities op de ontwikkeling van waterstof en wind van zee. Op duurzaamheid zijn er de afgelopen jaren veel afspraken gemaakt, zowel mondiaal, Europees, landelijk, provinciaal als regionaal. In het Programma Duurzaamheid 2024-2027 zijn deze afspraken vertaald naar lokale ambities en wordt actief ingezet op de 5 thema's (de Big 5) duurzame mobiliteit, biodiversiteit, klimaatadaptatie, energietransitie en circulaire samenleving.

Investeringskader Waddengebied (IKW)
Het IKW is het meerjarig investeringsprogramma van de provincies Noord-Holland, Friesland en Groningen om onderscheidende en bijzondere projecten in het Waddengebied mogelijk te maken. Binnen dit programma werkt Den Helder aan drie grote projecten/gebiedsontwikkelingen: Maritiem Cluster, Mee met de Zee en Rondje Waddenbaai die van belang zijn voor de stad en bijdragen aan de versterking van de relatie van de stad met de Wadden, bijvoorbeeld het beleefbaar maken van het Wad. Deze projecten bieden veel meerwaarde aan de doelstellingen voor het Waddengebied en zijn daarmee kansrijk voor het verkrijgen van subsidie vanuit het Investeringskader Waddengebied, de subsidiepot voor grootschalige projecten/gebiedsontwikkelingen vanuit het Waddenfonds. Voor de Kop van Noord-Holland is hierin circa € 21 miljoen gereserveerd.

Maritiem Cluster/Bereikbaarheid
Het bestuursakkoord Maritiem Cluster is nog steeds de basis voor de samenwerking van het ministerie van Defensie/Koninklijke Marine, de provincie Noord-Holland en de gemeente Den Helder. Het programma is gericht op het versterken van de haveneconomie en de stadsontwikkeling. Ook houdt het rekening met het faciliteren van de benodigde groei in het kader van (inter)nationale veiligheid. De bouwstenen voor de komende jaren daarin zijn het verbreden en versterken van de havendijk langs het Nieuwediep, de verplaatsing van de Moormanbrug met daarbij het verdiepen van de vaarweg, aansluitend op de Moormanbrug de realisatie van de Ravelijnbrug, herinrichting van het tracé Nieuwe Diep/Nieuwe Werk, de inrichting van de vaarroute Willemsoord en de inrichting van Buitenveld. Dit programma sluit aan bij de doelstellingen van een bredere mobiliteitsaanpak die samen met de gemeente Texel en de provincie Noord-Holland is ontwikkeld en in 2025 vastgesteld. Hierin gaat het om het op korte termijn bereikbaar houden van stad en regio. Op langere termijn gaat het om de inzet voor toekomstbestendig openbaar vervoer, mobiliteitstransitie en het vernieuwen van de haven voor het aanmeren van de veerboot naar Texel.

Stedelijke vernieuwing/Kansrijke buurten
Ook de komende jaren blijft inzet nodig op revitalisering en herstructurering in het stadshart. Zeestad cv/bv en Woningstichting Den Helder/Helder Vastgoed geven hieraan vorm in diverse projecten zoals de herstructurering van de Koningstraat, de herontwikkeling van het gebied van de Kroonpassage en Dijkkwartier. Met maatschappelijke partners, bedrijven en bewonersorganisatie werken we ook aan de versterking van onze buurten. Een boost aan deze gewenste versterking is de in 2024 toegekende bijdrage van ruim € 11 miljoen euro uit het landelijke Volkshuisvestingsfonds, om te investeren in de kwaliteit van de lokale woningvoorraad, leefomgeving en openbare ruimte. De gemeente draagt zelf bijna € 5 miljoen bij. Deze in totaal € 16 miljoen wordt ingezet in zes verschillende kansrijke buurten, namelijk de Van Galenbuurt, Oostslootbuurt, Centrum, Sluisdijkbuurt, Visbuurt en Tuindorp-Oost. De gemeente werkt momenteel een plan van aanpak uit hoe met de subsidie het meeste gedaan kan worden. Binnen twee jaar wordt de uitvoering van de regeling gestart. De looptijd van de subsidie is tien jaar.

Winkelgebieden
Ook werken we aan de versterking van de winkelgebieden. Een subsidieregeling met bijbehorende middelen zijn beschikbaar gesteld voor gevelrenovatie aan de Marsdiepstraat en het Julianaplein. Voor Schooten Plaza is een traject gestart met een kopgroep van eigenaren voor gedeeltelijke sloop en het toevoegen van woningen boven de winkels. Ook de andere winkelgebieden zijn in beweging om aantrekkelijk te blijven naar de toekomst.

Willemsoord/Vrije tijd: Erfgoed-Cultuur-Toerisme en Recreatie-Sport

Het Helders erfgoed verduurzamen in energieverbruik is een opgave die voor elk monument maatwerk vraagt. In ons beschermd stadsgezicht ligt daarnaast een onderhoudsopgave aan kunstwerken en kades. Er wordt ingezet op het behouden, ontwikkelen, benutten en gebruiken van ons erfgoed en cultuuraanbod. Verder nemen we maatregelen om sport en bewegen te stimuleren, om zo de kans te vergroten op een goede gezondheid. De openbare ruimte is ingericht voor deze activiteiten en is aantrekkelijk om te verblijven en elkaar te ontmoeten We werken aan een adequaat en kwalitatief goed aanbod van sportvoorzieningen en passend bij de behoefte. Met het uitvoeringsprogramma beleidskader Toerisme en Recreatie richten we ons op drie hoofdgebieden: kusttoerisme in Julianadorp, stedelijk toerisme in Den Helder en kleinschalig agrarisch toerisme in het buitengebied.

Helders perspectief
We willen voor onze (toekomstige) inwoners een gemeente zijn waar het prettig en goed wonen, werken, leren en recreëren is. Het Helders perspectief (2024-2027) richt zich op positieve veranderingen in de gemeente, zoals een toename van werkgelegenheid, verbeterde voorzieningen en een dynamischer stadsleven. En ook op een stijging van het aantal inwoners, nieuwe woningen en een toename van economische bedrijvigheid. Om de programmalijnen te faciliteren werken we vanuit een netwerk- en positioneringsstrategie en monitoren we de voortgang.

Gevraagd besluit
Het college besluit de gemeenteraad voor te stellen:

1. de eerste wijziging van de programmabegroting 2026 en de meerjarenbegroting 2027-2029 voor kennisgeving aan te nemen;
2. de volgende kredieten beschikbaar te stellen:
   a. Nieuwe Diep/Nieuwe Werk, een krediet van € 6.000.000 voor de voorbereidende werkzaamheden in de periode 2026-2029;
   b. Wildopvang, een krediet van € 1.600.000, voor de openbare ruimte en de natuurcompensatie;
   c. Winkelgebied Dorperweerth, een krediet van netto € 350.000;
   d. Verkeersveiligheid, een krediet van netto € 646.000 voor diverse verkeersveiligheids-maatregelen. Onderdeel van dit krediet zijn de uitgaven voor het verbeteren van de looproutes Station -Ziekenhuis en Station – Willemsoord;
   e. Doorfietsroute fase 2, netto € 807.000.

De gemeenteraad heeft in de besluitvorming op 12 november besloten om:
- besluit 2a te wijzigen in een krediet van € 1,5 miljoen voor 2026 en een apart raadvoorstel te laten voor leggen voor het vervolg;
- besluit 2b niet te nemen en het college op te dragen om in het 1e kwartaal van 2026 alternatieve locaties te onderzoeken en nog voor de nieuwe raad met een nieuw voorstel te komen.
- voor ONS Julianadorp een éénmalig bedrag van € 2 miljoen beschikbaar te stellen voor voorbereiding en start ten laste van de algemene reserve en € 200.000 structureel voor investeringen in de openbare ruimte, openbaar groen, natuurontwikkeling, sportaccommodaties én een evenemententerrein.

Vervolgens zijn er twee moties aangenomen inzake de korte wapenstok en stadsmariniers.
Tot slot heeft het college toegezegd om extra activiteiten te richten op jongeren en hiervoor in 2026 incidenteel € 120.000 in te zetten. Dit is een toezegging en daarom niet verwerkt als wijziging. De verwerking van de toezegging komt terug in de eerste tussenrapportage 2026.

Ontwikkeling financiële positie

Een positief getal betekend dat de uitgaven hoger zijn dan de opbrengsten	Begroting	Meerjarenbegroting		
Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Beleidsarme begroting 2026	**-300**	**-1.981**	**-2.073**	**-3.270**
Eerste begrotingswijziging 2026				
Maatregelen	-514	-790	-790	-790
Ruimtevragers	2.845	2.745	1.530	1.842
Begroot saldo begroting 2026 na eerste wijziging	**2.031**	**-26**	**-1.334**	**-2.217**

Toelichting

Het totaaloverzicht toont de ontwikkeling van de beleidsarme begroting 2026, en meerjarenraming 2027-2029, naar de begroting inclusief de voorstellen voor beleidsintensivering en versobering:

- de beleidsarme begroting 2026
- de maatregel om de heffing van de forensenbelasting aan te passen en te verhogen
- de voorstellen voor de ruimtevragers/beleidsintensiveringen

Het saldo van de baten en lasten na verwerking van de voorstellen in dit document is in de meerjarenraming voordelig. De resultaten van deze jaren worden na vaststellen verwerkt als voordelig effect op de algemene reserve.
Met de vaststelling van de voorliggende wijziging wordt een voordelig saldo meegegeven aan de volgende bestuursperiode. In de volgende bestuursperiode zal blijken welke nieuwe keuzes hiermee worden gemaakt.

Voor het jaar 2026 geldt dat er sprake is van een tekort van € 2,0 miljoen. Dit tekort wordt bijna volledig veroorzaakt door incidentele uitgaven die zijn opgenomen in de beleidsarme begroting 2026 en de 1e begrotingswijziging. In de tabel hieronder is de samenstelling van de incidentele uitgaven toegelicht.
Voor de exacte samenstelling van de incidentele uitgaven in de beleidsarme begroting geldt dat deze is gespecificeerd in de bijlage 'Incidentele baten en lasten' in de beleidsarme begroting.
De incidentele lasten in de 1e begrotingswijziging zijn in dit document opgenomen en zichtbaar in de bijlage 1.

Overzicht incidentele lasten begroting 2026 en meerjarenbegroting 2027-2029

bedragen maal € 1.000	2026	2027	2028	2029
beleidsarme begroting	1.136	532	0	0
1e begrotingswijziging	810	465	120	0
Saldo Incidentele baten en lasten	**1.946**	**997**	**120**	**0**

In 2027 en 2028 zijn er ook incidentele uitgaven geraamd. De omvang hiervan is lager dan structurele ruimte in deze jaren. Dit is onder andere het gevolg van het vertragingseffect in de kapitaallasten. De rentelast neemt stap voor stap wel toe, maar de afschrijvingen op de investeringen starten eerst nadat de hele investering is opgeleverd.
In 2026 is er sprake van een structureel reëel sluitende begroting. De incidentele uitgaven worden gedekt uit de algemene reserve die hiervoor voldoende groot is. Structureel zijn alle jaren na 2026 positief, de structurele ruimte overschrijdt in deze jaren de inzet van incidentele uitgaven.

Solvabiliteit

Als gevolg van de voorstellen in de 1e begrotingswijziging daalt de solvabiliteit met 1 %. Dit is het gevolg van de nieuwe investeringen waarvoor aanvullende financiering moet worden aangetrokken.

Keuzes voor 2026-2029

In dit onderdeel worden de voorstellen voor beleidsintensiveringen en versoberingen gepresenteerd, inclusief de budgettaire effecten. Voor dit overzicht geldt dat alle budgettaire effecten als gevolg van keuzes in de uitvoering van het staande beleid, nieuwe wensen en versoberingen worden gepresenteerd.

Alvorens de keuzes te presenteren zijn er twee bijzonderheden:

1. De tarieven zoals voor de lokale heffingen zoals gepresenteerd in de beleidsarme begroting
Bij het opstellen van de tariefvoorstellen voor de Afvalstoffenheffing en de Rioolheffing is getoetst of alle toerekenbare lasten goed zijn bepaald. Voor het onderdeel toe rekenen BTW is daarbij gebleken dat de omvang van de BTW stijgt ten opzicht van de begroting 2026. De grotere omvang van de BTW wordt gedeclareerd bij het BTW-compensatiefonds en mag óók in het tarief worden verwerkt. Dit vindt zijn grondslag in de in het verleden toegepaste korting op het gemeentefonds.
Als de hogere omvang van de BTW in het tarief wordt verwerkt leidt tot budgettair positief effect voor de gemeente.
De keuze om de verhoging voor BTW niet in het tarief te betrekken en daarmee af te zien van nieuwe begrotingsruimte is voorgelegd als onderdeel van de beleidsarme begroting. Dit is gedaan omdat de hieraan verbonden doorrekening anders in twee stukken verschillend wordt gepresenteerd . Met deze keuze stijgt de afvalstoffenheffing met 4,9%. Dit is 1,3% meer dan het begrotingsuitgangspunt van 3,6% als compensatie voor inflatie. Als gevolg hiervan neemt de kostendekkendheid af van 100% naar 98%. Het begrotingseffect hiervan is een verbetering van het saldo met structureel € 218.000 niet is verwerkt.

2. Hub Julianadorp
De realisatie van de HUB Julianadorp is onderdeel van het bestaande beleid zoals dat is vastgelegd in het coalitieakkoord en de eerdere begrotingen en meerjarenramingen. Om de realisatie werkend te krijgen is er € 70.000 extra nodig. Dit onderdeel zou onder de noemer autonome ontwikkeling bestaand beleid gepresenteerd kunnen worden in de beleidsarme begroting. Om aansluiting te houden bij de eerdere presentatie is ervoor gekozen dat niet te doen. We achten de kans groot die wijze van presenteren meer vraagtekens oproept over de indeling "beleidsarm of intensivering". Het gevolg zou dan kunnen zijn dat de beleidsarme begroting meer uitleg en discussie vergt.

Overzicht keuzes:

	Begroting	Meerjarenbegroting		
	2026	2027	2028	2029
Maatregelen	**-514**	**-790**	**-790**	**-790**
01. Aanpassing en verhoging forensenbelasting	-514	-790	-790	-790
Bij de begrotingsbehandeling 2025 is toegezegd om een aanpassing en verhoging van de forensenbelasting uit te werken en te presenteren in de kadernota. Voorgesteld wordt om, in lijn met het voorgelegde verzoek, de forensenbelasting te vereenvoudigen, te koppelen aan de WOZ-waarde en te maximeren. Een verhoging naar de ingebrachte suggestie van 1,7% is een te grote stap in relatie tot onze andere heffingen en wat elders in Nederland wordt gehanteerd. We achten een verhoging naar 1,2% van de WOZ-waarde en een maximale heffing van € 2.500 per 2027 mogelijk. We stellen voor dit gefaseerd in te voeren. Concreet betekent dit voor 2026 0,9% WOZ waarde en maximale heffing van € 2.100 en vanaf 2027 1,2% WOZ en maximale heffing van € 2.500.				
Ruimtevragers	**2.845**	**2.745**	**1.530**	**1.842**
02. Wildopvang	0	0	0	0
Bij de behandeling van de eerste begrotingswijziging heeft met een amendement unaniem besloten om de uitvoering van de huidige locatie- en bouwplannen 'on hold' te zetten. In het eerste kwartaal van 2026 moet worden onderzocht welke alternatieve locaties binnen de gemeente geschikt zijn. Het college is opgedragen om nog voor de nieuwe raad met een nieuw voorstel te komen en een passend budget. Financieel wordt daarbij uitgegaan van de al eerder gealloceerde middelen.				

03. Dienstverlening HUB	70	70	70	70
De realisatie van de HUB in Julianadorp voor de gemeentelijke dienstverlening vergt structureel een hogere inzet van middelen. Eerder is hiervoor € 80.000 structureel vrijgemaakt. We stellen voor aanvullend € 70.000 vrij te maken zodat in totaal € 150.000 beschikbaar is. Deze inzet is onder andere nodig voor de personele bezetting, beveiligingskosten en overige materiele zaken.				
04. Uitvoeringsprogramma Dierenwelzijn	50	25	0	0
Voor de uitvoering van concrete maatregelen naar aanleiding van de vastgestelde visie Dierenwelzijn is een uitvoeringsprogramma in voorbereiding. In het uitvoeringsprogramma worden concrete acties en maatregelen gepresenteerd. Bij dit programma hoort een materieel budget. We stellen voor € 50.000 in 2026 en € 25.000 in 2027. De inzet van de ambtelijke organisatie vindt plaats binnen de bestaande budgetten. Voor de onderdelen uit het uitvoeringsprogramma waar de gemeente de opvang faciliteert geldt dat deze ontwikkelingen worden opgevolgd. Concreet betekent dit dat wanneer er meer kadavers moeten worden geruimd of meer dieren in de opvang worden aangeboden, de gemeente dit zal vergoeden. In het tweede jaar wordt het uitvoeringsprogramma geëvalueerd en beoordeeld of Dierenwelzijn in de jaren na 2027 ook een hogere inzet vergt.				
05. Taakstelling subsidies sociaal domein niet doorzetten in 2026 en 2027	450	450	0	0
Het Rijk compenseert voor de jaren 2026 en 2027, waarmee we voorstellen om de taakstelling voor deze jaren dan ook niet door te voeren. Dit is onvoldoende zeker voor de jaren 2028 en 2029 waardoor er vanuit wordt gegaan dat voorziene taakstellingen in deze laatste jaren worden gerealiseerd. Mocht het Rijk uiteindelijk ook voor die jaren de gemeenten tegemoetkomen kan de taakstelling worden heroverwogen.				
06. Vermindering taken medebewind niet doorvoeren in 2026 en 2027	500	500	0	0
Het Rijk compenseert voor de jaren 2026 en 2027, waarmee we voorstellen om de taakstelling voor deze jaren dan ook niet door te voeren. Dit is onvoldoende zeker voor de jaren 2028 en 2029 waardoor er vanuit wordt gegaan dat voorziene taakstellingen in deze laatste jaren worden gerealiseerd. Mocht het Rijk uiteindelijk ook voor die jaren de gemeenten tegemoetkomen kan de taakstelling worden heroverwogen.				
07. Winkelgebieden	100	100	128	128
Voor de vitaliteit van de winkelgebieden wordt vanaf 2026 € 200.000 structureel ingezet. Voor € 100.000 kan het budget hiervoor worden ingezet vanuit de bestaande middelen voor economische ontwikkeling. In de kadernota wordt de structurele verhoging met € 100.000 gevraagd en de kapitaallasten van het gemeentelijk deel van de investering in Dorperweerth. Voor Dorperweerth wordt een investering uitgewerkt van in totaal € 600.000. Voor € 250.000 wordt in de investering bijgedragen door de vastgoedeigenaar. De gemeente zet een krediet in van € 350.000.				
08. Verkeersveiligheid	100	0	52	52
Voor de projecten 2026 wordt een krediet € 646.000 gevraagd. Hiermee worden verschillende trajecten aangepast. De kapitaallasten bedragen € 51.700. Onderdeel van dit pakket is de verbetering van de looproute Station-Ziekenhuis en Station-Willemsoord. Daarnaast wordt een eenmalig bedrag van € 100.000 gevraagd voor het toegankelijk maken van bushaltes.				
09. Schoolmaatschappelijk werk op het Pro VSO	40	40	40	40
Voor het schoolmaatschappelijk werk op het Pro-VSO wordt € 40.000 structureel gevraagd. Met dit bedrag wordt eenzelfde inzet mogelijk als in het reguliere onderwijs.				
10. Maatschappelijk vastgoed	215	215	215	215
Voor de maatschappelijke opvang en beschermd wonen wordt gewerkt aan de uitwerking voor woon- en opvanglocaties. Naast deze tijdelijke inzet voor de nieuwe locaties is er ook een blijvende extra inzet nodig op dit terrein. Om het vraagstuk blijvend te verstevigen is € 215.000 extra budget nodig.				
11. Cofinanciering Rijksbijdrage volkshuisvestingsfonds	0	0	0	0
Voor de aanpak en verbetering van de particuliere woningvoorraad is eind 2024 een rijksbijdrage toegekend. Den Helder heeft daarmee mogelijkheid om in de periode 2025-2034 € 16 miljoen in te zetten voor de stad mits de gemeente zelf zorgdraagt voor 30 % cofinanciering. De gemeentelijke bijdrage vergt daarmee een inzet van € 4,8 miljoen. Als cofinanciering kan daarbij de inzet van de ambtelijke organisatie worden opgevoerd. De ambtelijke inzet wordt ingeschat op gemiddeld € 150.000 per jaar. Naar verwachting rest er dan een te cofinancieren bedrag van € 3,3 miljoen. Voorgesteld wordt om dit bedrag vrij te maken ten laste van de algemene reserve of het rekeningresultaat.				

12. Volkshuisvestingsprogramma	380	380	380	380
Het Rijk wil in 2025 de Wet Versterking regie op de volkshuisvesting vaststellen. Hiermee komt een aantal extra taken op het gebied van wonen en woningbouw naar de gemeente toe. De overheid herpakt de regie op de woningmarkt en doet dit op de verschillende niveaus van Rijk, provincies en gemeenten. Voor de gemeente betekent dit een regierol op aantallen woningen en woningbouwlocatie; zo is in de Woondeal 2.0 afgesproken dat Den Helder 1.750 woningen realiseert tot en met 2030. Ook moet de gemeente regie nemen op betaalbaar bouwen en verdelingsafspraken met de regio maken over het kwalitatieve woningbouwprogramma. Concreet moet de gemeente een volkshuisvestingsprogramma vaststellen en beleid opstellen ten aanzien van de huisvesting van aandachtsgroepen (ouderen, uitstroom beschermd wonen, dak- en thuislozen, arbeidsmigranten, etc.). Daarnaast wordt de gemeente verplicht een urgentieverordening vast te stellen, inclusief wettelijk verplichte urgentiecategorieën. Om de woningbouw te versnellen worden lokale, regionale en landelijke versnellingstafels georganiseerd, waarop vastlopende woningbouwprojecten kunnen worden geagendeerd met als doel projecten vlot te trekken.				
13. Voorbereiding ontwikkeling Maranathagebied	0	0	0	0
Voor het Maranathagebied wordt een grondexploitatie voorbereid. Hierin wordt onder andere het buurthuis de Viskom/Maranathakerk herontwikkelt, de speelplaats opgeknapt, woningen toegevoegd en parkeren en de routing supermarkt verbetert. De voorbereidingskosten bedragen € 150.000. Deze worden betrokken in de grondexploitatie. Uitgangspunt voor de grondexploitaties is dat deze neutraal zijn of winstgevend saldo hebben.				
14. Versterking vraagstukken Omgevingswet	135	135	135	135
De Omgevingswet betreft een nieuwe wettelijke taak, die in Nederland is ingevoerd om de regelgeving rond ruimtelijke ordening, milieu en natuur eenvoudiger en efficiënter te maken. Om de integrale uitvoering van de Omgevingswet lokaal te borgen, is versterking nodig op het gebied van regie, samenhang en afstemming binnen ruimtelijke initiatieven. Met deze inzet waarborgen we tijdige, juridisch verantwoorde en beleidsmatig goed onderbouwde besluitvorming. Zo blijven we als gemeente in staat om duurzaam en gebiedsgericht te sturen op de fysieke leefomgeving.				
15. Voorbereiding aanpassing kruising Julianadorp	100	0	0	0
Vanuit verschillende invalshoeken is de aanpak van de kruising Langevliet/Schoolweg gewenst. De invalshoeken hebben betrekking op de gebiedsontwikkeling, de bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Voor de voorbereiding van de wijzigingen aan de kruising is een werkbudget nodig van € 100.000. Deze kosten kunnen niet worden ingebracht in een grondexploitatie of worden doorbelast aan een planontwikkeling door derden.				
16. Cofinanciering IKW aanvraag	0	0	0	330
Den Helder werkt aan drie grote projecten/gebiedsontwikkelingen (Maritiem Cluster, Mee met de Zee & Rondje Waddenbaai) die van groot belang voor de stad zijn en bijdragen aan de versterking van de relatie van de stad met de Wadden. Naast gemeente Den Helder zijn andere betrokken partijen o.a. de andere drie Kop gemeenten, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en Landschap Noord-Holland. Door de ambities te koppelen aan lopende ontwikkelingen is de gemeentelijke bijdrage zoveel mogelijk gedekt binnen bestaande budgetten. Om de gemeentelijke bijdrage sluitend te krijgen is een krediet van € 6 miljoen nodig als aanvullende cofinanciering.				
17. Doorfietsroute	0	0	0	65
Voor de doorfietsroute is in 2025 een krediet vrijgemaakt van € 600.000. In het najaar van 2024 is een rapport uitgebracht waarin de volledige doorfietsroute verder is uitgewerkt in deelprojecten en financieel vertaald. De totale kosten voor rekening van de gemeente bedragen daarin € 2,9 miljoen. Dit is na aftrek van het door de provincie beschikbaar gestelde subsidie. De realisatie van de doorfietsroute zal niet eerder zijn afgerond dan in 2033. Als het tweede deel van de doorfietsroute wordt opgenomen vergt dit een aanvullend krediet van € 2,3 miljoen. De kapitaallasten daarvan zijn € 184.000 in de eindsituatie (2034). De doorfietsroute is en blijft voor de gemeente een belangrijk onderdeel van de ambities. Het nu inpassen van het volledige bedrag is enerzijds belangrijk voor het structurele financiële beeld en anderszijds echt te vroeg. Het jaar 2034 ligt immers 5 jaar na de meerjarenraming die nu voorligt. De uitvoeringsjaren tot en met 2028 worden nu opgenomen zodat dit deel nu ook volledig is ingepast in de meerjarenbegroting. In aanvulling het reeds beschikbare krediet van € 600.000, wordt voorgesteld om € 807.000 beschikbaar te stellen voor de tweede fase. Later volgt dan nog een derde fase (2029 tot en met 2033) van nog eens € 1,5 miljoen. De kapitaallasten van de tweede fase bedragen: € 65.000.				
18. Uitvoeringsprogramma Erfgoed	0	0	0	0
Het Erfgoedbeleidskader en uitvoeringsprogramma wordt aan de raad aangeboden in Q4 van 2025 ter vaststelling. Bij het uitvoeringsprogramma, dat beschikbaar komt na de opstelling van de begroting 2026, zal worden aangegeven welke zaken binnen het geldende financieel kader passen en welke additionele zaken meegenomen moeten worden naar besluitvorming in de loop van 2026.				

19. Nieuwe Diep/Nieuwe Werk	0	45	45	83
Het Maritiem Cluster ontwikkelt zich snel, mede aangejaagd door geopolitieke ontwikkelingen en de energietransitie. Dit heeft geleid tot een breed bestuurlijk draagvlak en commitment van de provincie Noord-Holland, Defensie en gemeente Den Helder om samen te investeren in de ontwikkeling van het Maritiem Cluster. Binnen deze ontwikkeling is de gemeente verantwoordelijk voor de herontwikkeling van Het Nieuwe Diep/Nieuwe Werk, inclusief de integratie van de nieuwe Moormanbrug (Defensie) en Ravelijnbrug (provincie). Dit draagt bij aan een betere bereikbaarheid van de stad, haven en veerhaven, versterking van de haveneconomie en verbetering van de leefbaarheid in Den Helder. Voor de periode 2026-2029 wordt een krediet van € 6 miljoen nodig geacht voor de voorbereiding en uitwerking. De totale raming voor de volledige herontwikkeling van Het Nieuwe Diep/Nieuwe Werk bedraagt € 60 miljoen. De gemeenteraad heeft voor de voorbereidingskosten een krediet beschikbaar gesteld van € 1,5 miljoen voor het jaar 2026. Verdere krediet verlening vindt plaats op basis van een afzonderlijk raadsvoorstel met een meer concreet en uitgewerkt plan. De kapitaallasten van het krediet 2026 worden geraamd vanaf 2027 op basis van 3 % rente (€ 45.000). Als het krediet wordt afgesloten zijn de jaarlijks afschrijvingen bij een afschrijvingstermijn van 40 jaar (€ 37.500).				
20. Regionale Samenwerking - Bereikbaarheid	145	145	145	145
Ontwikkelingen als Helders Perspectief, de versterking van onze (lucht)havenfunctie, de energietransitie en de regionale woningbouwopgave zijn van strategisch belang voor de toekomst van onze stad en vragen dan ook stuk voor stuk om blijvende en intensieve inzet. Goede bereikbaarheid is daarbij geen luxe, maar een harde randvoorwaarde: zonder structurele verbetering van onze verbindingen staat niet alleen de uitvoering van deze opgaven onder druk, maar ook onze positie binnen de regio en richting het Rijk. Denk bijvoorbeeld aan de koppelkansen bij een eventuele vernieuwing van het spoor. Alleen met voldoende strategische slagkracht blijven wij in staat om onze belangen krachtig te verdedigen en Den Helder en regio op de kaart te houden als volwaardige partner in Noord-Holland Noord.				
21. Organisatieontwikkeling/planmatig werken	200	200	0	0
In aansluiting op de ingezette organisatieontwikkeling en de aanbevelingen uit het Rijnconsult-onderzoek waarin de behoefte aan meer sturing, structuur en samenhang in de uitvoering nadrukkelijk is benoemd, wordt planmatig werken duurzaam verankerd binnen de organisatie. Deze inzet versterkt de voorspelbaarheid, kwaliteit en beheersbaarheid van gemeentelijke processen en projecten.				
22. Datagedreven werken	360	240	120	0
Voor introductie en implementatie van het datagedreven werken zal door de hele organisatie heen een structurele inzet vergen van 5 fte. De organisatie krijgt de opdracht om de ruimte voor de inzet de komende jaren zelf vrij te maken binnen de totaal beschikbare middelen. Omdat dit een overgangstijd vergt en tegelijkertijd juist in de startfase wel goede voortgang moet worden gemaakt wordt hiervoor een incidentele impuls opgenomen. Extra middelen gedurende 3 jaar, na de drie jaar vervalt de impuls.				
23. Kansrijke buurten	0	0	0	0
Voortzetten van het project Kansrijke Buurten ook na 2026 onder de opgave Aantrekkelijke Leefbare Woonstad voor de uitvoering van fysieke en sociale deelprojecten en de Helderse aanpak en programmering voor de Kansrijke Buurten. Er zijn tot en met 2026 middelen beschikbaar (€ 1,1 miljoen), welke geprogrammeerd kunnen worden richting uitvoering. In het programmaplan Kansrijke Buurten, waartoe ook Volkshuisvestingsfonds behoort, wordt in combinatie met Outreachende teams en Preventie met gezag ingezet op de doelstelling(en) zoals die zijn opgenomen in het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid en het europese project Daring Cities. Op nationaal en europees niveau wordt ingezet om subsidies binnen te halen, waarvoor een eigen bijdrage noodzakelijk is. Specifiek geldt dat als PM post vanaf 2027: voor 2025 en 2026 zijn reeds middelen beschikbaar ter hoogte van € 1,1 miljoen. Er wordt geprogrammeerd en uitgevoerd. Ook wordt er een plan gemaakt voor de jaren vanaf 2027, wanneer de € 1,1 miljoen niet meer beschikbaar is, om zo de continuïteit van het project te borgen. Kortom, er wordt aan gewerkt en we weten dat het vervolg wordt voorbereid.				
24. ONS Julianadorp	2.000	200	200	200
Bij de behandeling van de 1e begrotingswijziging 2026 heeft de raad besloten om voor ONS Julianadorp aanvullend structureel € 200.000 beschikbaar te stellen en incidenteel voor de start en uitwerking € 2 miljoen beschikbaar te stellen uit de algemene reserve.				
25. Amendement 6.3. ONS Julianadorp	-2.000	0	0	0
In het amanement ONS Juliandorp is de algemene reserve aangewezen als dekking voor éénmalig bedrag voor voorbereiding en startkosten. Deze dekking wordt gepresenteerd in de algemene dekkingsmiddelen.				

Ontwikkelingen weerstandsvermogen

Onderdeel van de begroting, de jaarrekening en de kadernota is het bieden van inzicht in de ontwikkeling van het weerstandsvermogen van de gemeente. Het weerstandsvermogen is het vermogen om risico's te kunnen opvangen, die niet op een andere wijze zijn afgedekt. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de verhouding weerstandscapaciteit aan de ene kant en de risico's aan de andere kant.
Als weerstandscapaciteit wordt de stand van de algemene reserve aangehouden na aftrek van de onttrekkingen die plaatsvinden in 2025 en de "gecommitteerde" posten in de meerjarenraming 2026-2028 (bijdrage Dijkkwartier).
Als nieuw commitment wordt de cofinanciering van de rijksbijdrage uit het Volkshuisvestingsfonds gepresenteerd.
Bij de behandeling van de 1e begrotingswijziging heeft de gemeenteraad, op 12 november 2025, met een amendement een impuls beschikbaar gesteld voor ONS Julianadorp en daarbij als dekking de algemene reserve aangegeven. Dit is hieronder verwerkt in het overzicht.

Risico's conform de jaarrekening 2024: € 7,16 miljoen
Ondergrens weerstandsvermogen op basis van 100% afdekking: € 7,16 miljoen. Dit wordt geduid als een weerstandsratio van 1,0.

Bedragen x € 1 miljoen	Mutatie	Stand
Beschikbare weerstandscapaciteit per 2025		24,70
Af:		
- Begrotingssaldo 2025 inclusief 1e turap	-3,30	
- Tweede tussenrapportage	0,78	
- Incidentele resultaten beleidsarme begroting 2026-2029	7,62	
- mutatie 1e begrotingswijziging 2026-2029	-6,01	
- Bijdrage aan realisatie Dijkkwartier, tot en met 2029, conform begroting 2025	-4,00	
- cofinanciering Volkshuisvestingsfonds, tot en met 2034	-3,30	
- implus ONS Julianadorp raadsbesluit 12 november 2025	-2,00	
		-10,21
Prognose stand begroting na 1e wijziging		14,49
Risico's		7,16
Weerstandsratio		2,02

Bij het overzicht van de ontwikkeling van het weerstandsvermogen past de volgende kanttekening. De bijdrage Dijkkwartier en de cofinanciering Volkshuisvestingsfonds komen geleidelijk tot besteding. Op basis van de afspraak dat specifieke bestemmingen niet meer meetellen als weerstandscapaciteit werkt dit door in een daling van de weerstandsratio.
Een weerstandsratio van 2,0 wordt gezien als meer dan voldoende bij de huidige norm van 1,0.

Recapitulatie

Totaaloverzicht Bedragen x € 1.000	Primitieve begroting	Stand na programma begroting 2026	Eerste begrotings wijziging	Saldo
Exploitatie				
Lasten	**255.016**	**280.624**	**4.995**	**285.619**
Samenwerkende gemeente	7.620	9.173	70	9.243
Zorgzame gemeente	124.711	140.062	615	140.677
Vitale gemeente	21.610	26.895	765	27.660
Leefbare gemeente	66.642	70.598	2.310	72.908
Algemene dekkingsmiddelen	4.740	3.280	500	3.780
Overhead	29.687	30.612	735	31.347
Vennootschapsbelasting	5	5	0	5
Baten	**-253.273**	**-279.253**	**-664**	**-279.917**
Samenwerkende gemeente	-1.478	-2.320	0	-2.320
Zorgzame gemeente	-34.319	-36.818	0	-36.818
Vitale gemeente	-12.311	-18.134	-664	-18.798
Leefbare gemeente	-26.392	-28.187	0	-28.187
Algemene dekkingsmiddelen	-176.555	-192.800	0	-192.800
Overhead	-2.218	-994	0	-994
Saldo van baten en lasten	**1.743**	**1.371**	**4.331**	**5.702**
Reserves				
Stortingen (lasten)	**0**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen (baten)	**-962**	**-1.671**	**-2.000**	**-3.671**
Mutaties in de reserves	**-962**	**-1.671**	**-2.000**	**-3.671**
Begroot te realiseren resultaat	**781**	**-300**	**2.331**	**2.031**

Bijlagen

1. Overzicht eerste begrotingswijziging

	Begroting	Meerjarenbegroting		
Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Maatregelen	**-514**	**-790**	**-790**	**-790**
01. Aanpassing en verhoging forensenbelasting	-514	-790	-790	-790
Ruimtevragers	**2.845**	**2.745**	**1.530**	**1.842**
02. Wildopvang	0	0	0	0
03. Dienstverlening HUB	70	70	70	70
04. Uitvoeringsprogramma Dierenwelzijn	50	25	0	0
05. Taakstelling subsidies sociaal domein niet doorzetten in 2026 en 2027	450	450	0	0
06. Vermindering taken medebewind niet doorvoeren in 2026 en 2027	500	500	0	0
07. Winkelgebieden	100	100	128	128
08. Verkeersveiligheid	100	0	52	52
09. Schoolmaatschappelijk werk op het Pro VSO	40	40	40	40
10. Maatschappelijk vastgoed	215	215	215	215
11. Cofinanciering Rijksbijdrage volkshuisvestingsfonds	0	0	0	0
12. Volkshuisvestingsprogramma	380	380	380	380
13. Voorbereiding ontwikkeling Maranathagebied	0	0	0	0
14. Versterking vraagstukken Omgevingswet	135	135	135	135
15. Voorbereiding aanpassing kruising Julianadorp	100	0	0	0
16. Cofinanciering IKW aanvraag	0	0	0	330
17. Doorfietsroute	0	0	0	65
18. Uitvoeringsprogramma Erfgoed	0	0	0	0
19. Nieuwe Diep/Nieuwe Werk	0	45	45	83
20. Regionale Samenwerking - Bereikbaarheid	145	145	145	145
21. Organisatieontwikkeling/planmatig werken	200	200	0	0
22. Datagedreven werken	360	240	120	0
23. Kansrijke buurten	0	0	0	0
24. ONS Julianadorp	2.000	200	200	200
25. Amendement 6.3. ONS Julianadorp	-2.000	0	0	0
Saldo eerste begrotingswijziging	**2.331**	**1.955**	**740**	**1.052**

2. Overzicht recapitulatie meerjarig

Meerjarig totaaloverzicht	Begroting	Meerjarenbegroting		
Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Exploitatie				
Lasten	**285.619**	**274.831**	**265.270**	**267.801**
Samenwerkende gemeente	9.243	8.624	7.686	7.686
Zorgzame gemeente	140.677	135.979	131.637	132.422
Vitale gemeente	27.660	22.387	17.949	18.573
Leefbare gemeente	72.908	71.082	70.824	71.320
Algemene dekkingsmiddelen	3.780	5.503	6.037	7.106
Overhead	31.347	31.250	31.133	30.690
Vennootschapsbelasting	5	5	5	5
Baten	**-279.917**	**-273.886**	**-265.753**	**-269.202**
Samenwerkende gemeente	-2.320	-2.034	-1.299	-1.299
Zorgzame gemeente	-36.818	-34.105	-34.787	-35.666
Vitale gemeente	-18.798	-14.328	-9.451	-9.451
Leefbare gemeente	-28.187	-27.745	-27.673	-28.050
Algemene dekkingsmiddelen	-192.800	-194.750	-191.688	-193.944
Overhead	-994	-924	-854	-792
Saldo van baten en lasten	**5.702**	**945**	**-482**	**-1.401**
Reserves				
Stortingen (lasten)	**0**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen (baten)	**-3.671**	**-971**	**-851**	**-816**
Mutaties in de reserves	**-3.671**	**-971**	**-851**	**-816**
Begroot te realiseren resultaat	**2.031**	**-26**	**-1.334**	**-2.217**

3. Overzicht nieuwe investeringskredieten

Overzicht investeringen 2026-2029 Bedragen x € 1.000	Jaar	Krediet	2026	2027	2028	2029
C. Nieuwe investeringen in de ruimtevragers						
Programma 3, Vitale gemeente		**7.850**	**7.850**	**0**	**0**	**0**
Vitaliteit winkelgebieden	2026	350	350			
Cofinanciering IKW	2026	6.000	6.000			
Voorbereidingskrediet Nieuwe Diep/Nieuwe Werk	2026	1.500	1.500			
Programma 4, Leefbare gemeente		**2.953**	**1.453**	**0**	**0**	**1.500**
Verkeersveiligheid	2026	646	646			
Doorfietsroute fase 2	2026	2.307	807			1.500
Totaal investeringen		**10.803**	**9.303**	**0**	**0**	**1.500**